

Na Moravě jsme **nejstarší** **uměleckou institucí**

Brněnská konzervatoř v loňském roce oslavila už 95. výročí od svého založení. Navázala na starší tradici brněnské varhanické školy a pod vedením svého zakladatele a prvního ředitele Leoše Janáčka se tak už tehdy stala jednou z nejvýznamnějších a nejúspěšnějších uměleckých škol v celé republice. Za dlouhá desetiletí jí prošlo více než čtyři tisíce absolventů v oblasti hudebního, divadelního a dříve i tanečního umění. Mezi ty nejnámější patří herci Ladislav Pešek či Karel Höger, pěvci Libuše Domaninská nebo Richard Novák, koncertní umělci Rudolf Firkušný či Igor Ardašev, nebo sbormistr Zbyněk Mrkos. V letech 1946 a 1986 bylo součástí školy i taneční oddělení, které se však později osamostatnilo.

V současnosti se na Konzervatoři Brno vyučuje hra na všechny nástroje symfonického orchestru a také hra na kytaru, akordeon, cimbál, zobcovou flétnu a dále skladba, dirigování a zpěv. A mimo to se na škole vyučuje také obor hudebně dramatický. Absolventi školy se uplatňují jako sólisté, orchestrální hráči, členové filharmonických a divadelních sborů a učitelé na hudebních školách v celé republice i v zahraničí. Konzervatoř také pořádá už od svého založení každoročně velké množství koncertů a divadelních představení a studuje na ní průběžně na 360 žáků. O historii a úspěších brněnské konzervatoře a také o přípravě významných výročí školy jsem si povídala s jejím ředitelem **MgA. Pavlem Maňáskem**.

Pane řediteli, jaký je to pocit, sedět ve stejné židli Leoše Janáčka, Zdeňka Blažka nebo Evžena Zámečnicka?

Pocit je to především velmi zavazující a provokující ke stálé činorodosti. Zažít nudu se mi tedy na konzervatoři ještě nepodařilo.

Už jsem se zmínila o některých vašich slavných absolventech, které byste chtěl ještě připomenout?

Velmi nerad opomenu mnohé, kteří si to jistě nezaslouží, ale i přesto se pustím na tenký led a uvádím alespoň Dagmar Havlovou, Elišku Balzerovou, Libuši Šafránkovou, skladatelku Vítězslavu Kaprálovou a jistě bych mohl velmi dlouho pokračovat.

Máte i mezi nejmladšími absolventy některé s opravdu mimořádným talentem a úspěchem?

Nejvýraznější absolventi posledních několika ročníků jsou zároveň i laureáti cen Nadace Leoše Janáčka a dalších soutěží. Jmenovitě to jsou klavíristka Klára Marečková ze třídy profesorky Evy Horákové, houslista Tomáš Marada ze třídy profesora Pavla Suka a violoncellistka Aneta Šudáková ze třídy profesora Václava Horáka. Velkou nadějí je dále například klarinetista Lukáš Dittrich, žák profesora Lubomíra Bartoně, který se jako jediný zástupce z celé ČR probojoval do finále mezinárodní Eurovizní soutěže konané ve Vídni.

Kdybyste měl jmenovat něco, čím je Konzervatoř Brno mimořádná mezi českými uměleckými školami, co by to bylo?

Jsme na Moravě nejstarší renomovanou uměleckou institucí s bohatou nepřerušovanou tradicí, disponující vynikajícími osobnostmi profesorů se skvělými výsledky a vykonávající vlastní kariéru výkonných umělců. Výuka se vyznačuje vysokou intenzitou umělecké přípravy a časovou náročností.

Na škole působí celkem 150 pedagogů všeobecných a odborných předmětů. Vysvětlíte prosím laikům, jaká je struktura výuky?

Vyučujeme všeobecné, teoretické a odborné umělecké předměty, to má široká veřejnost většinou v živém povědomí. Zajímavější je však to, že naši žáci chodí do některých předmětů individuálně, jiné absolvují po dvojicích či zkouší v různých menších komorních skupinkách, teoretické předměty jsou

formuje a utváří zejména budoucí kolegiální vztahy mezi studenty. Tyto hluboké lidské vazby posléze přetrvávají dlouhá léta, a zpravidla jsou tou nejcennější devizou, kterou si naši absolventi odnášejí do svého kariérního a osobního života.

Můžete představit aspoň některé z nejzkušenějších pedagogů?

Naši profesori získávají zkušenosti po celý život a stejně jako o dirigentech lze i o nich

Ctibor Bártek. Smyčcové oddělení pod dlouholetým citlivým vedením violoncellisty Václava Horáka dosáhlo vynikající pověsti díky působení členů kompletního proslulého Janáčkova kvarteta, dále Kynclova a Graffeho kvarteta a osobnostem jako je Pavel Suk, Miroslav Zicha, Richard Kružík, Miroslav Kovář, Jiří Novotný a dalších.

V posledních měsících prošla omlazovací kúrou i vaše budova na třídě Kpt. Jaroše. Co jste už dokázali a máte ještě nějaké plány?

Rekonstrukce fasády konzervatoře dopadla na výtečnou a nyní se můžeme konečně kochat a inspirovat nádhernou důstojnou budovou na rohu historického a ctihodného bulváru „Jarošky“ a parku Lužánky. Jen pro zajímavost a dokreslení tíživé situace před rekonstrukcí byla naše okna původní, z roku 1872.

Už za pět let budete slavit sto let od založení školy. Jak toto výročí připomenete a jaké jsou probíhající oslavy 95. výročí?

V letošní jubilejní 95. koncertní sezóně pořádně sérii slavnostních koncertů, na kterých se již postupně prezentovalo Operní studio konzervatoře s úspěšným představením Kytice, které navštívilo v Dělnickém

„Naši pedagogové jsou permanentně na lovu nadaných dětí“

vychováni v půlených třídách, až nakonec na všeobecné předměty docházejí v počtu maximálně 30 žáků. Zcela unikátní formou výuky představuje praktická instrumentální hra ve velkých školních tělesech jako jsou Dechový orchestr, Symfonický orchestr či Big Band Konzervatoře, kde se setkávají téměř všichni posluchači školy napříč obory a téměř všemi ročníky. V těchto a dalších orchestrech dochází k výraznému smelování kolektivu. Společně prožitý nácvik kvalitních uměleckých děl

řít: čím starší – tím lepší. Rád bych poděkoval všem našim pedagogům a zároveň se jim omluvil, neboť zde mohu připomenout opravdu jen mizivý zlomek ze všech skvělých odborných pedagogů, kteří u nás obětavě a dlouhodobě působí. Mimořádným magnetismem na naše nové uchazeče o přijetí působí flétnistka Božena Růžičková, klavíristka Eva Horáková, hornista Jindřich Pertáš, trumpetista Josef Cecava a z mladších kolegů progresivní bubeník a perkusionista

Klarinetistka Nela Zimková a orchestr Konzervatoře Brno pod taktovkou dirigenta Stanislava Kummera

domě v Židenicích přes 1 200 nadšených diváků. Oddělení klávesových nástrojů se pochlubilo svými žáky a profesory před naplněným Besedním domem a zaskvělo se i svým trumfem – klavíristou Igorem Ardaševem. V Janáčkově divadle brzy vystoupí 16. února 2015 Symfonický orchestr a Dechový orchestr konzervatoře, Moravský komorní orchestr, Barokní ansámbl a Big Band konzervatoře. Na závěr školního roku připravujeme představení Hudebně dramatického oddělení v Divadle na Orli. Naše mladé herečky a herci se představí v přehlídce hraných scének, muzikálových árií a šansonů. Ke stému výročí prozatím plánujeme navíc sraz bývalých absolventů, což bude doufám poměrně velmi významná společenská událost. Do té doby se budeme snažit školu ještě více vyšperkovat.

Většinou o to upřímnější mají však tito lidé radost z každého, byť i malého pokroku, neboť k němu bylo zapotřebí houževnatého úsilí. Chovají proto také často k výkonnému umění i k umělcům poučenou úctu.

Dělá vám jako řediteli konzervatoře radost vidět, když vaši absolventi úspěšně pokračují ve své kariéře?

Pokud vidím úspěšné absolventy, kteří jsou přijímáni na pracovní pozice, do škol, obsazováni do divadel, do sborů a orchestrů, vždy si uvědomím, že řídit konzervatoř je velké privilegium, které mi bylo propůjčeno a kterého si občas skutečně s hrstostí a skromně užívám.

Co vás dovedlo k tomu, že jste nakonec završil svá studia hry na varhany na Akademii múzických umění v Praze?

„Zažít nudu na konzervatoři se mi ještě nepodařilo“

Prozradte – pokud se někdo chce profesionálně věnovat hře na hudební nástroj: jakou roli při tom hraje talent a jakou píle?

Podobné dilema přináší i častá otázka jak významnou roli hraje původ (geny) versus prostředí (výchova a vzdělání). Naši pedagogové mají bohaté zkušenosti a citlivou intuici na vyhledávání mimořádných talentů a jsou tak vlastně permanentně na lovu nadaných dětí. Je pravdou, že práce s nadanými dětmi přináší rychlejší výsledky, ale zárukou úspěchu zůstává poctivá dřina spojená s domácí přípravou a trpělivá soustavná odborná péče učitelů. Totální hudební antitalenti však také existují a i přes nejlepší vůli a intenzivním cvičením lze u nich dosáhnout pouze skromných výsledků.

Moje babička mě vodila každou neděli do kostela a tam jsem uslyšel varhany. Ty jsou všeobecně považovány za královský nástroj, který nevyhnutelně vyvolává spirituální asociace. To mi pro začátek bohatě stačilo a velmi zaujalo. Hrát na varhany je ohromující pocit a navíc před čtyřiceti lety to mělo i magický nádech zakázaného ovoce. A to jak známo chutná nejlépe.

Jak se díváte na souběh vážné a populární hudby a umění vůbec. Máte nějaké oblíbené moderní kapely a hudbu?

Zastávám otevřeně názor, že hudba je jenom dobrá nebo špatná. Střední proud či moderní hudba zažila svůj vrchol v osmdesátých letech

a hudba vážná ještě dříve. Dovolím si však připomenout, že geniální skladatelské osobnosti jako je Smetana, Dvořák, Janáček a Martinů dokáže vyjmenovat zpaměti běžný Japonec, pokud mu sdělíte, že jste Čech. Leoš Janáček je v současnosti nejhranějším operním skladatelem 20. století na celém světě. V 19. století jsme byli nazýváni konzervatoři Evropy. Vážná hudba je u nás na špičkové úrovni a tradičně reprezentuje naši vlast excelentním způsobem. Přesto se komerční zájem společnosti soustřeďuje na populární hudbu. V této oblasti ovšem za světem zaostáváme až na vzácné výjimky. Z rozhlasových stanic se v drtivé většině line šedivý průměr bez ladu a skladu. Televize není například schopna najít odvahu a skoncovat s protivným zlozvykem zpívání na playback. Naši mladí a talentovaní interpreti se obtížně prosazují oproti vládnoucí dynastii starší generace etablované již před desetiletími. Současná situace nenahrává pružnějšímu vývoji. Předpokládám, že v oblasti populární hudby a show byznysu vůbec nás čekají ještě velká překvapení, která posunou všeobecný společenský vkus v tomto směru velmi rychle kupředu.

Jak trávíte váš volný čas, čím po naročném dnu relaxujete?

Rád lyžuji, hraji tenis a celkově sportování mě nepřestává bavit. Vyhýbám se všem extrémním sportům, neboť adrenalinu si ve své profesi užiji mírou vrchovatou. Proto raději ve svém volném čase pěstuji wellness aktivity, střídám až asketické stravování a vše co můj hektický životní styl alespoň částečně ozdraví a navrací jej do normálu. Ostatně být normální je zřejmě stále vzácnější a z tohoto pohledu je to pro mě určitý ideál, který je v každé době in. Ergo v životě hledám vždy střední cestu, nikoliv však prostřední. ■

Alena Štěpánková, foto: Tomáš Trojan